

**УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
КОСОВСКА МИТРОВИЦА**

**ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ИНФОРМАЦИОНО-
КОМУНИКАЦИОНИХ СИСТЕМА ПРИРОДНО-
МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА**

Косовска Митровица, октобар 2019. Године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
Природно-математички факултет
Косовска Митровица, Лоле Рибара 29
E-mail: pmfkm@pr.ac.rs
Тел: 028/425 396, 425 397; Факс: 028/425 399

REPUBLIC OF SERBIA
UNIVERSITY IN PRISTINA
Faculty of Sciences
Kosovska Mitrovica, Lole Ribara 29
E-mail: pmfkm@pr.ac.rs
Phone: 028/425 396, 425 397; Fax: 028/425 399

Бр. 913/1
Датум: 28.10.2019. године

На основу члана 8. Закона о информационој безбедности („Службени гласник РС“, број 6/16), и чл. 2. Уредбе о ближем садржају акта о безбедности информационо-комуникационих система од посебног значаја, начину провере и садржају извештаја о провери безбедности информационих система од посебног значаја Владе РС („Службени гласник РС“, број 94/16) и Статута Природно-математичког факултета, Наставно-научно веће Природно-математичког факултета на седници одржаној 28.10.2019. године доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНИХ СИСТЕМА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Предмет

Члан 1.

Овим Актом ближе се дефинишу мере заштите информационо-комуникационих система Природно-математичког факултета у Косовској Митровици (у даљем тексту: Факултет), а нарочито принципи, начин и процедуре постизања и одржавања адекватног нивоа безбедности система као и дужности и одговорности корисника информатичких ресурса на Факултету.

Циљеви

Члан 2.

Циљеви доношења овог правилника су:

- 1) допринос постизању опште свести о ризицима и опасностима које су везане за коришћење информационих технологија;
- 2) минимизација безбедоносних инцидената;
- 3) допринос развоју одговарајућих безбедоносних апликација и обезбеђивање конзистентне контроле свих компонената информационо - комуникационог система (у даљем тексту: ИКТ систем).

Обавезност

Члан 3.

Овај правилник је обавезујући за све унутрашње организационе јединице Факултета и

за све кориснике информатичких ресурса, као и за сва трећа лица која користе информатичке ресурсе Факултета.

Непоштовање одредби овог правилника од стране корисника информатичких ресурса представља повреду радне обавезе.

За праћење примене овог правилника надлежан је Рачунски центар Факултета.

Појмови

Члан 4.

Поједини термини у смислу овог правилника имају следеће значење:

- 1) интегритет значи очуваност изворног садржаја и комплетности податка;
- 2) тајност је својство које значи да податак није доступан неовлашћеним лицима;
- 3) расположивост је својство које значи да је податак доступан и употребљив на захтев овлашћених лица онда када им је потребан;
- 4) инцидент је унутрашња или спољна околност или догађај којим се угрожава или нарушава информациона безбедност;
- 5) Backup је резервна копија података;
- 6) администраторско овлашћење је право креирања, доделе, блокирања и укидања корисничких налога за приступ информатичким ресурсима;
- 7) кориснички налог јесте корисничко име и лозинка, на основу којих информатички ресурс спроводи аутентификацију (проверу идентитета корисника) и ауторизацију (проверу права приступа, односно овлашћења корисника);
- 8) администраторски налог јесте јединствен налог који омогућава приступ и администрацију информатичких ресурса само са једним корисничким налогом, као и уношење и измену свих осталих корисничких налога.

Мере заштите

Члан 5.

Мерама заштите се обезбеђује превенција од настанка инцидената који угрожавају обављање делатности Факултета, односно заштита података садржаних у ИКТ систему од неовлашћеног приступа, модификације, коришћења и деструкцији, на начин да интегритет, тајност и расположивост података не смеју бити компромитовани.

Информатички ресурси Факултета

Члан 6.

Информатички ресурси Факултета су сви ресурси који садрже пословне информације Факултета у електронском облику или служе за приступ корисника ИКТ систему укључујући све електронске записе, рачунарску опрему, мобилне уређаје, базе података, пословне апликације и слично.

ИКТ има у својој надлежности следеће функционалне системе Факултета:

1. Интерна рачунарска комуникациона мрежа,
2. Јавни приступ Интернету кроз рачунарску мрежу Факултета,
3. WEB презентацију Факултета,
4. Рачунарску опрему заједничких служби Факултета,

5. Рачунарску опрему Деканата,
6. Рачунарску опрему студентских рачунарских учионица,
7. Студентски информациона систем,
8. Заједничку опрему за копирање, штампање и скенирање техничке документације.

Предмет заштите

Члан 7.

Предмет заштите обухвата:

1. хардверске и софтверске компоненте информатичких ресурса;
2. податке који се обрађују или чувају на информатичким ресурсима;
3. корисничке налоге за друге податке о корисницима информатичких ресурса Факултета.

Корисник информатичких ресурса

Члан 8.

Корисник информатичких ресурса јесте постављено лице, запослено лице на неодређено или одређено време, лице ангажовано по основу уговора, консултант, студент или друго радно ангажовано лице коме је одобрен приступ неком информатичком ресурсу Факултета.

Корисник информатичких ресурса одговоран је за правилну употребу, тачност и сигурност података приликом коришћења информатичких ресурса Факултета, односно лично је одговоран за остваривање својстава података у ИКТ систему Факултета.

Дужност корисника информатичких ресурса

Члан 9.

Корисник добија информатичке ресурсе на коришћење искључиво у **пословне сврхе**, а Факултет задржава право да информатичке ресурсе повуче у одређеном тренутку и у потпуности задржи податке, с тим да ће у том случају Факултет податке учинити доступним кориснику само уз претходну сагласност декана Факултета.

Корисник не сме спроводити активности које могу умањити или нарушити сигурност, поузданост или нормално функционисање ИКТ система Факултета.

Корисник радне станице је дужан да пословне податке смешта на локалне дискове непреносиве радне станице или мрежне дискове.

Запослено, односно ангажовано лице у Рачунском центру факултета са администраторским овлашћењима (у даљем тексту администратор) је дужно да повремено израђује резервне копије података са сервера, а док су лица која су задужила поједине радне станице дужна да израђују резервне копије локалних дискова радних станица Факултета.

Корисник информатичких ресурса дужан је да поштује следећа правила безбедности примереног коришћења информатичких ресурса и то:

1. да користи информатичке ресурсе искључиво у пословне сврхе;
2. прихвати да су сви подаци који се складиште, преносе или процесуирају у оквиру информатичких ресурса власништво Факултета и да могу бити предмет надгледња и прегледања;

3. поступа се поверљивим подацима у складу са прописима, а посебно приликом копирања и преноса података;
4. безбедно чува своје лозинке, односно да их не даје другим лицима;
5. мења лозинке сагласно утврђеним правилима;
6. пре сваког удаљавања од радне станице одјави се са система („log out“ односно „излогује“);
7. обезбеди сигурност података у складу са важећим прописима;
8. приступа информатичким ресурсима само на основу експлицитно додељених корисничких права;
9. не сме да зауставља рад или брише антивирусни програм, мења његове подешене опције, нити да неовлашћено инсталира други антивирусни програм;
10. не сме да на радној станици складишти садржај који не служи у пословне сврхе;
11. израђује заштитне копије (backup) података у складу са прописаним процедурама;
12. користи Internet и Internet e-mail сервис на Факултета у складу са приписаним процедурама;
13. прихвати да се одређене врсте информатичких интервенција (израда заштитних копија, upgrade firmware, покретање антивирусног програма и сл.) обавља у утврђено време;
14. прихвати да сви приступи информатичким ресурсима и информацијама треба да буду засновани на принципу минималне неопходности;
15. прихвати да технике сигурности (антивирус програми, firewall, системи за детекцију упада, средства за шифрирање, средства за проверу интегритета и др.) спречавају потенцијалну претњу ИКТ систему;
16. не сме да инсталира, модификује, искључује из рада или брише, заштитни, системски или апликативни софтвер;
17. да се уздржи од активности којима се изазива неоправдано оптерећење информатичких ресурса Факултета, као и повећано ангажовање особља на одржавању тих ресурса;
18. не сме неовлашћено да објављује или преноси личне податке до којих је дошао коришћењем информатичких ресурса Факултета, као што су лозинке, бројеви платних картица, медицински подаци, ЈМБГ, приватни телефонски бројеви итд. и да тиме повреди приватност појединца;
19. да се уздржи од неуобичајно и неоправдано великог коришћења информатичких ресурса Факултета.

Безбедоносни профил корисника информатичких ресурса

Члан 10.

У зависности од описа задатака и послова радног места на које је распоређен, корисник информатичких ресурса, на предлог непосредног руководиоца, стиче одређена права приступа ИКТ систему Факултета. Администраторска овлашћења могу добити само лица која су задужена за одржавање информатичких ресурса на Факултету, уз претходну сагласност декана Факултета.

Креирање лозинке

Члан 11.

Лозинка може да садржи комбиноване карактере од малих и великих слова и цифара.

Лозинка не сме да садржи препознатљиве податке. Ако корисник информатичких ресурса посумња да је друго лице открило његову лозинку, дужан је да исту одмах измени или, уколико нема приступ, да се писмено обрати администратору који ће лозинку променити.

Употреба корисничких налога

Члан 12.

Кориснички налог може употребљавати само корисник информатичких ресурса коме је исти издат.

Корисник информатичких ресурса не сме да омогући другом лицу коришћење његовог корисничког налога, осим администратору у случају подешавања радне станице. Корисник информатичких ресурса је непосредно одговоран за активности које су реализоване на основу његовог корисничког налога.

Кориснички налози са администраторским овлашћењима користе се само за потребе неопходних интервенција којима се обезбеђује несметан рад информатичких ресурса (у даљем тексту информатичке интервенције).

Употреба администраторског налога

Члан 13.

Право коришћења администраторског налога имају администратори за потребе информатичких интервенција.

Поступци у случајевима сигурносних инцидената

Члан 14.

Корисник информатичких ресурса дужан је да, без одлагања, пријави непосредном руководиоцу свако уочавање или сумњу о наступању инцидената којим се угрожава сигурност ИКТ система.

Информације о инциденту руководиоца из става 1. овог члана дужан је да одмах проследи администратору, као и Рачунском центру Факултета.

По пријави инцидента мора се поступати адекватно и ефикасно, а по хитном поступку у случајевима:

1. нарушавање поверљивости информација,
2. откривање вируса или грешака у функционисању апликација,
3. вишеструки покушај неауторизованог приступа,
4. системских падова и престанка рада сервиса.

Рачунски центар Факултета је дужан да о инциденту који има значајан утицај на нарушавање информационе безбедности обавести декана Факултета, у складу са Законом којим се утврђује информациона безбедност.

Заштита од малициозног софтвера

Члан 15.

У циљу заштите ИКТ система од малициозног софтвера неопходна је примена:

1. лиценцираног софтвера, односно забрана коришћења неауторизованог софтвера;
2. правила за заштиту од ризика приликом преузимања фајлова из екстерних извора (података, апликација, ...)

Приликом преузимања фајлова из става 1. тачка 2) овог члана преносиви медији пре коришћења морају бити проверени на присуство вируса.

Ако се утврди да преносиви медиј садржи вирусе, врши се чишћење медија од вируса, уз сагласност доносиоца медија.

Ризик од евентуалног губитка података приликом чишћења медија антивирусним софтвером, сноси доносилац медија.

Сигурност електронске поште

Члан 16.

У циљу коришћења сервиса електронске поште морају се поштовати следећа правила:

1. електронска пошта са прилозима не сме се отворати ако долази са сумљивих и непознатих адреса, већ се мора избрисати;
2. забрањено је коришћење електронске поште у приватне сврхе;

Поступање са преносивим медијима

Члан 17.

У случају брисања података који се налазе на преносивим медијима, потребно је обезбедити њихово неповратно брисање.

Преносив медији из става 1. овог члана, пре стављања ван употребе, морају бити физички уништени.

Физичка сигурност информатичких ресурса

Члан 18.

У циљу физичке сигурности информатичких ресурса морају се обезбедити следећи услови:

1. сервери и рачунари са посебним апликативним софтвером морају бити смештени у посебним просторијама (припадају одговарајућим Службама Факултета), које испуњавају стандарде противпожарне заштите, обезбеђене су механичком бравом и у којима је ограничен приступ другим лицима;
2. приступ просторијама из тачке 1., поред лица која су задужена за одржавање ИКТ система и лица која су запослена у тим службама, могу имати и друга лица, уз претходну сагласност декана Факултета;
3. радна станица мора да буде примерено физички обезбеђена са циљем детекције и онемогућавања физичког приступа или оштећења критичних компонената;
4. просторије у којима се тренутно не борави морају бити обезбеђене од неовлашћеног физичког приступа;

5. штампачи, копир машине и факс машине морају бити лоциране унутар физички безбедне зоне, ради спречавања неовлашћеног копирања и преноса осетљивих информација;
6. медији са поверљивим подацима морају бити заштићени од неауторизованог приступа и прегледа.

Инсталација и одржавање софтвера

Члан 19.

За правилно инсталирање и правилно конфигурирање целокупног софтвера задужени су администратори, који су дужни да поступају у складу са прописаним процедурама и упутствима.

Рачунски центар Факултета обезбеђује запосленом, односно ангажованом лицу, коришћење радне станице са преинсталираним и правилно и потпуно конфигурираним софтвером (оперативни систем, сви управљачи програми (drivers), пословно и развојно окружење, софтвер за вирусну заштиту, разне помоћне апликације), који је типски за све радне станице који представља минимум потребан за обављање стандардних послова.

Администратор врши оцену конзистентности траженог софтвера са постојећим инсталираним софтвером на предметној радној станици и уколико оцени да тражени софтвер неће угрозити или ометати рад, инсталираће захтевани софтвер.

Основа подешавања из става 2. овог члана су:

1. додељивање имена и TCP/IP адресе радној станици и њено придруживање домену или радној групи;
2. подешавање mail клијента;
3. подешавање web претраживача;
4. инсталирање антивирус софтвера;
5. инсталација званичног апликативног софтвера које одређене унутрашње јединице Факултета користе у свом раду.

У случају да је кориснику потребно да се изврши инсталација одређеног специфичног софтвера на радној станици, непосредни руководилац подноси захтев писаним путем администратору.

Корисник информатичких ресурса дужан је да сваки проблем у функционисању оперативног система, mail-клијента, Web-претраживача, пословног и апликативног софтвера, пријави Рачунском центру Факултета.

Проблем у функционисању антивирусног и антиспајвер софтвера мора се пријавити без одлагања.

Администратор је дужан да проблеме из ст. 6. и 7. овог члана отклони у најкраћем могућем року на локацији корисника, даљинском конекцијом ка радној станици или доношењем радне станице у Рачунски центар Факултета.

Завршни одредби

Члан 20.

Измене и допуне овог Правилника могу да се врше на начин и по поступку који је предвиђен и за његово доношење.

У случају да одредбе овог правилника нису у складу са Законом, примењују се Закон.

Члан 21.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана усвајања на седници Наставно-научног већа ПМФ-а.

ПРЕДСЕДНИК ННВ-а

Проф. др Небојша В. Живић, декан

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
Косовска Митровица, ул. Лоле Рибара 29
e-mail: pmlkm@pr.ac.rs
тел. централа: 028/425 396; 425 397. Факс 028/425 399

REPUBLIC OF SERBIA
UNIVERSITY IN PRISTINA
FACULTY OF SCIENCES
Kosovska Mitrovica, str. Lole Ribara 29
e-mail: pmlkm@pr.ac.rs
teleph.exch: 028/425 396; 425 397. fax 028/425 399

Бр. 913

Датум: 28.10.2019. године

На основу члана 65. Закона о високом образовању образовању (“Сл.гласник РС”бр. 88/2017, 27/2018 и 73/2018) и члана 80. Статута Природно - математичког факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Наставно-научно веће факултета на седници одржаној дана 28.10.2019. године доноси:

ОДЛУКУ

Усваја се Правилник о безбедности информационо-комуникационих система Природно-математичког факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Правилник у писаној форми чини саставни део Одлуке.

Достављено:

- архиви

ПРЕДСЕДНИК ННВ-а

Проф. др Небојша В. Живић, декан